

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numele singuratici la 5 cr. se vînd la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Primarul Vienei.

(p.) Am dat încă ieri știrea despre confirmarea alegerii dlui Dr. Lueger de primar al orașului Viena. Această aprobare a votului întregului popor vienez din partea Coroanei formează azi evenimentul zilei. Deși era de prevăzut, că de astă-dată Monarchul nu se va opune voinței și dorinței poporului suveran din capitala imperiului austriac, totuși știrea a atins neplăcut o mare seamă de oameni. În prima linie pe „patrioții” noștri, cari au învățat a cunoaște în noul primar al Vienei pe cel mai energic luptător în contra sistemului lor de guvernare, zidit pe baze false și mincinoase.

Nemulțumirea lor e motivată din al lor punct de vedere. Vestejita odată minciuna dincolo de Leitha, și scoasa odată acolo lumina la iveală, ea trebuie negreșit să-și țină intrarea, mai curînd ori mai târziu, și în „fericită” noastră Ungarie.

Este scris în cartea vecinicii, că minciuna nu poate se domnească în veci; trebuie să se prăbușească odată și se facă loc adevărului. Întunecul trebuie să dispară odată, ca se facă loc luminei, care singură e vecinică și neperitoare.

Dedată a orbca în întunec, natural, că patrioții noștri se ferec de lumină, și caută să o întunece și să-i împedeze ivirea.

De aceea confirmarea dlui Dr. Lueger în postul de primar al Vienei pe dinșii îi atinge dureros, amar de dureros.

Nu însă pe aceia cari și-au pus toată încrederea și speranța în isbîndă dreptății și a adevărului. Nu pe aceia, cari intrați de veacuri în luptă contra întunecului și a minciunii, așteaptă să li-se arate și lor primele raze ale adevărului și ale dreptății.

Între acestia sîntem și noi. Ne bucurăm din inimă de învingerea nouă raportată din partea partidului dlui Lueger, devenit azi stăpîn pe situație, nu numai în Viena, ci în întreaga Austrie-de-jos.

Am văzut cum acest partid a trecut din isbîndă la isbîndă, cum a cucerit terenul pas de pas, dînd pretutindenea la o parte minciuna, fantasmagoria, nesinceritatea, și înlocuindu-le toate cu adevărul, sinceritatea și onestitatea și datu-ni-s-a să vedem acum culmea învingerii acestui partid, sancționarea prea înaltă a vitalității sale și a dreptului său de existență. Mai eri desconsiderat, ponegriț, combătut

și batjocorit din toate părțile, azi îl vedem ajuns acolo, că guvernul și coroana, trebuie să țină seamă de el, de programul său, de dorințele sale și de aspirațiile sale. Până eri învingător numai în jos, azi învingător e acest partid și în sus.

Al cui e meritul? Al conducătorului și al întregului partid. Bine condus, bine organizat, bine disciplinat, partidul dlui Dr. Lueger a intrat totdeauna în luptă cu energie, cu căldura dorului de isbîndă și cu credința în puterea divină, singura putere ocrotitoare pentru cei nedreptățiți.

Nu s'a divizat, ci totdeauna a luptat *umăr la umăr*, nu s'a intimidat, ci din numeroasele obstacole ce i-s'au pus în cale și-a supt totdeauna puterea și curajul pentru o luptă mult mai energică, mult mai intensă.

Așa luptă partidele, cari vreau să iasă biruitoare din luptă. Așa luptă oamenii, cari nu numai din buze ci și din *inimă* sînt aderenți ai unui program bine statorit și bine precizat.

Viena jubilează azi și are motiv să jubileze. În patru rînduri și-a roștit cuvîntul seu, în patru rînduri a onorat cu încrederea sa pe cel mai bun dintre cei buni ai ei, așezându-l în postul de cap al capitalei imperiului austriac, și tot de atîtea-ori guvernul s'a pus pedecă între popor și coroană, zădărnîcînd împlinirea dorinței poporului suveran. Acum însă, a cincis-oră, guvernul a trebuit să capituleze, glasul poporului a străbătut neîmpedecat la urechile domnitorului, ear' domnitorul a ținut cont de el, i-a dat ascultare și *sancționare*.

Glasul poporului e glasul Domnului! Aceasta o știu domnitorii și de aceea țin seamă de el și îl respectează atunci, cînd străbate până la ei. Dar' glasul poporului străbate cu greu prin mulțimea sfetnicilor, cari cred, că datorința lor este să-l înăbușească. Și nu-l pot înăbuși. El totuși ajunge la urechile domnitorului. Trebuie să ajungă! Dar' ca să ajungă, *trebuie să sune în continuu*.

Așa au făcut Vienezii, așa trebuie să facă și alte popoare, cari și-au pus toată încrederea și speranța în domnitorul lor.

Cînd ne exprimăm dar' de nou bucuria asupra epocilei învingerii a poporului vienez și a neîfrîntului seu conducător Dr. Lueger, ne ținem de datorința a comunica cetitorilor noștri scurta, dar' mîduoasă vorbire a noului primar din Viena, rostită în consiliul comunal, cu ocasiunea ultimei sale alegeri, vorbire în care se cuprinde întregul seu program și întregul seu credinț politic.

Eată-o:

Fragedele-i buze de copil, îndurau parca în silă tăcerea îndelungată a nopții, ca și cum dacă ar fi îndrăznit, le-ar fi descris cu un duos cîntec de păsărică!..

Deodată, minune! Focul ațîțat, ca de-o mîna nevăzută, isbucni în pale mari de flăcări până sus la acoperiș, ear' stîlpii de marmură roșii și străvezii, se făcură. Frumoasa copilă, ca o statuă de zeiță, fu scaldată în lumina ce creștea, creștea mereu, până-ce din adîncul scînteietor răsună deodată un cîntec, cu tonuri de harfă Eoliană, un cîntec cum ureche de om nu auzise încă și nici glas viu pe lume nu-l mai cîntase vre-o dată!

Parcă strunele harfei ar fi fost razele soarelui însuși, într'atît de nemărginit le era viersul!

Myglis își simți inima tremurînd la auzul acestui cîntec, ce venea tot mai aproape ca valul mării alunecînd pe năsip, și o învăluia, ca un suflu cald și parfumat! Și eată că sunetul lui formă, și în fața ei, strălucitor, apără Phoebus-Apollon, cel mai frumos dintre Zei.

Copila întinse mînușica se se apere de densul, care-i vrăja privirea cu ochii într'atît, că nici pleoapele nu putea să le mai coboare!..

Intruparea visului ei de tinerete îi stetea acum înainte de o mie de ori mai frumoasă decît o visase!

Și doar i-se părea că aude o șoaptă murmurîndu-i: „Întorce-ți privirea, închide-ți ochii și inima, căci fericirea de care te apropii e moartea!” — Și dacă e moartea, să vie cu

„Prea stimaților mei domni colegi! Prin votul domnilor-voastre de azi ați dat expresie convingerii d-voastre, că mî fineți de vrednic și apt a fi primar al orașului nostru natal. Eu, la rîndul meu, exprim tuturor, cari mi-au dat azi voturile lor, cea mai ferbinte mulțumită isvorită din adîncul inimii mele.

Dacă Maiestatea Sa va binevoi preagrația a confirma alegerea mea de azi, pentru care grație eu îl rog umilit cu acest privilegiu, voi intra într'un oficiu, care este cel mai înalt post onorific, pe care *poporul* îl are la dispoziție și poate să-l acorde cuiva, care oficiu fusese împune și grele datorințe. Am fost de repetite-ori în poziție a-mi exprima opiniunea asupra modului și spiritului cum gîndesc eu să-mi-l îndeplinesc și pot spune numai atîta, că și astăzi sînt însuflețit de aceleași simțămînte. *În mine nu s'a schimbat nimica*.

Dacă în anul trecut, cu toată încrederea de care am fost părtaş în măsură atît de îmbelșugată, am renunțat de bunăvoie de a primi alegerea de primar, *acel pas al meu n'a fost decît efluxul credinței către Monarch*. (Aprobări). Ori-care alte combinațiuni sînt neadevurate, ear' mai ales că privește unele *promisiuni*, cari n'au fost cerute și nici n'au fost date. Atît prietini mei, cît și eu însumi, sîntem independenți în toate privințele și putem proceda în acel mod, care corespunde principiilor noastre, așa cum pretind interesele publice.

Trei la număr sînt stelele conducătoare, care ne arată drumul, pe care avem să umblăm; anume: *iubirea și credința către poporul german* (Aprobări); *iubirea și credința către patria noastră Austria*; *iubirea și credința către religiuinea noastră creștină*. (Aprobări vii și aplause la stînga). Cuvîntul „*ură*” nu se află în dicționarul meu, cred însă, că sînt dator a oceri, pe cît îmi stă în puterile mele, poporul creștin să se suferă sub apăsarea unor impregiurări triste, a-l apăra de exploatare și a face ca principiile creștine, ear' mai ales morala creștină, să-și iee stăpînirea în viața publică în toate ramurile ei. (Aprobări vii la stînga).

Amintind apoi unele lucrări mai importante, ce așteaptă rezolvirea lor, Dr. Lueger sfîrșește:

„Domnilor colegi! Cu ajutorul lui D-zeu și prin iubirea poporului mi-a fost dat a vedea ziua de onoare de azi. Promit dar', că nu voi uita nici-odată acest lucru. Mă rog lui Dumnezeu să mă învrednicească de ajutorul seu, să mă întărească pentru a pute fi în stare de a dovedi, că merit încrederea ce o pune în mine poporul, și că sînt vrednic de ea. Sfîrșesc cu cuvintele: *D-zeu să binecuvînteze și să ocrotească iubiiul nostru oraș natal Viena*. *D-zeu să binecuvînteze patria noastră, Austria!*”

bine! îi îngîna inima bucuroasă, și, fără de a mai zice un cuvînt, copila căzu în brațele Zeului!..

Flacăra pe altar se făcea tot mai mare, de i de mult ea o uitase. Myglis nu o vedea, Myglis nu vedea decît lumina lui Apollon, în fața căreia focul altarului îi părea nevrednic de privit!..

Cuvînte de dragoste îi șoptește el de aproape. Numele i-l îngîna mereu, ca și cum ar fi fost o cîntare. Ușor apoi îi desface pîrul, ca într'o mantie de aur se învalue pe umeri cu dînsul, ear' pîrul schimbă parca în raze, luciri, răspîndește impregiurări!

De atîta lumină ademenite, păsările crezînd că e ziua, glasuri de bucurii nesfîrșite înălțară.

Marea alergă să vadă această nouă Auroră, și-n foc fu scaldată și dînsa ca marmura stîlpilor, ca pomii pădurii!..

Firea întreagă fu părtaşă acestei nopți de iubire, și totuși firea întreagă prea strîmțată părea, pentru a cuprinde atîta fericire!

„Aud sbătîndu-mi-se caii! zise într'un tîrziu el copilei... nu plînge, mă voi întoarce!”

— „O să mă uiți!.. căci multe îți farmecă ochii!”

— „Nu, nu te uit!.. Mă voi întoarce earăși!”

„Sînt alte femei mai frumoase de cît mine!”

— „Așa crezi? Privește-te dară!” Și ne tezînd un perete de marmură cu mîna, îl

Sibiu, 16 Aprilie n.

Milioane în năsip. În partea dinspre Serbia a comitatului Timiș se află un teritor cam de 100.000 jugere catastrale, pămînt neproductiv, pentru-că e năsip curat. Guvernul unguresc, în proprietatea căruia a căzut aceasta bucată de pămînt numai decît după desființarea graniței, a trimis numeroși experți la fața locului; a numit diferiți comisari guvernali, toți bine salariați, cari au făcut planul că locul s'ar pute *împăduri*. S'a și început cu plantarea parțială a teritoriului ear' după-ce alți experți, mai bine plătiți, au constatat că pămîntul acesta ar fi cel mai bun pentru *vii*: s'a început și cu plantarea lozelor de vie, împărțindu-se o parte din pustietatea năsiposă între locuitorii comunei *Deliblata*, la care aparține. În modul acesta s'au sădit loze de vie în mii de jugere de năsip, și mii de jugere au fost plantate cu arbori, pentru a ridica peste năsip o puternică pădure: și acum, după-ce s'au băgat milioane în năsipul acesta, se constată că toată munca a fost de prisos. Întreaga plantație nu plătește o ceapă. Ministrul de agricultură a dat ordin să se sisteze sădirea lozelor de vie în năsip, și a dispus revisuirea întregului plan de împădurire.

Așa se chivernisește în Ungaria. Milioane se băgă în „tablourile” lui Pulszky, în buzunarele lui Rottschild și în *năsipul dela Deliblata!*

Disolvarea Reichsrathului. „Alkotmány” primește din Viena știrea sensațională, că prin cercurile politice de acolo se vorbește mult despre o eventuală disolvare a Reichsrathului austriac. Motivul ar fi: *cuota*. Guvernul Baden nu poate să-și asigure o majoritate parlamentară pentru proiectele sale, referitoare la *cuota*, fiindcă în punctul acesta întregul parlament austriac e de o părere și ține la 43 procente pentru Ungaria.

Dăm știrca cu rezervele cuvenite.

Dr. Lueger. Noul primar al Vienei Dr. Lueger va depune jurămîntul de fidelitate *Marfi* sau *Joi* — în fața consiliului comunal, a autorităților publice și a tuturor cetățenilor de onoare ai capitalei din imperiul austriac. Festivitatea se va începe cu un „*veni sancto*” celebrat în biserica Sfîntul Ștefan din Viena. Manifestațiuni și demonstrațiuni, la expresia dorinței a primarului nu se vor face, și Dr. Lueger va primi după depunerea jurămîntului numai deputațiunile reuniunilor creștinești. Cu ocasiunea aceasta amintim, că presa *liberală*, dela noi și din Austria, a comentat mult faptul, că noul primar al Vienei nu a făcut pomenire în vor-

birea sa, pe care o publicăm la primul loc, despre *credința sa către Tron*, și din această voește se constată *iloyalitatea* Drului *Lueger* față de casa domnitoare.

Ce intriganți sînt *Schreib-Morici* dela presa liberală!

Visita Monarchului la Petersburg.

Figaro din Paris se ocupă în numărul de ieri cu călătoria Monarchului nostru la *Petersburg*. Reproducem interesantul articol, din care ese destul de lămurit la iveală nemulțumirea presei franceze cu călătoria aceasta, dela care se așteaptă lucruri mari. E vorba — mai bine zis temere — de inaugurarea unei noue „triple alianțe”, din care să facă parte cele trei imperii europene. Dar' eată articolul:

Nu s'au văzut dela finea lui August anul trecut. Întîlnirea de atunci s'a întîmplat la prima stație a lungii călătorii prin Europa, întreprinsă de către părechea domnitoare din Rusia, — la curtea *austriacă*, și festivitățile sgomotoase din Schönbrunn au pus capăt acestei întîlniri. Abia au trecut douăzeci și patru de ore dela terminarea acestor festivități, abia au plecat înălții oaspeți să-și continue călătoria și două evenimente tragice au alarmat lumea. În Constantinopol multe mii de oameni au căzut jertfă masacrărilor armenesti, ear' în călătoria perechei domnitoare din Rusia spre casă, la o stație mică a căii ferate, a reposat în mod subit principele *Lobanov*.

O parte a lumii vedea deja în flăcări întregul Orient, ear' cealaltă parte aștepta dela puternicul împărat din Nord inaugurarea unei ere mai frumoase.

Împăratul și regele *Francisc Iosif* sosește pe la finea lunii acesteia la Petersburg, împreună cu archiducele *Otto*, fratele presuntivului moștenitor de tron și cu ministrul de externe *Goluchowski*. Visita domnitorului are dar' caracter oficial și sărbătoreasc.

Din multe anumite cauze *Francisc Iosif* cam puțin a umblat pe la Petersburg; acum însă a ales foarte norocos momentul ca să facopceze lanțul desfăcut. Simțămîntul neplăcut și amar, precum și motivele, încordării *ruso-austriace* azi au încetat. În Sofia nu se mai gîndește nîme la aceea ca să crească un principe bulgar sub influințele Austriei, ear' în Viena s'a făcut proces scurt cu *acea Serbia*, care voea să caute sprijin pe *Balkan*.

Împăratul Wilhelm II. cam de mult a acceptat între punctele programului său curma-

moasa și gingașe chipuri. Cu suflarea și cu mîna încălzia și frămînta el ceara, arătîndu-i ce formă să-i dea; așa că ea făcu de nenumerate ori chipul lui, și altceva nu mai vru să facă nimica. Și stofe nease-muite îi aduse, delectîndu-o flori să coasă pe ele..

— Vezi, îi zicea, cînd priveșc eu câmpia, câmpia cu flori se îmbracă! Așa fă și tu, cu rumenile tale degete strămută pe pînză vîile-mi flori!.. Și lucra toată ziua copila.

Tovarășile ei se minunau ș-o pizmuiau vîzîndu-o... ear' faima măestriei sale se răspîndi curînd în largul lumii.

Myglis, nici-odată nu era obosită. Zelul desăpurării veghetor, îi luase povara somnului, dîndu-i putere și sănătate!..

Într'o noapte însă Artemisa venind în pădurea din giurul templului, zări lumina ce strălucea înăuntru, și apropiindu-se rămase încrîmîntă descoperind că „divinul ei frate iubea o fîcă a pămîntului, și încă pe una dintre cele menite a sta totdeauna fecioare!

O clipă îi trecu prin gînd o cumpălită pedeapsă: dacă ar stînge focul de pe altar, Myglis ar fi îngropată de vie; dacă ar arăta oamenilor faptele ei, fata vinovată ar fi bi-ciuită în fața obștei!..

Dar'... atunci ar da pe față și pe frate său, pe care nimeni nu trebuia să-l vadă trăind, ci numai să-l slăvească în mersu-i pe bolta cerească!..

De aceea, cu pas ușor trecu peste un delu mării, lăudînd în urmă-i o largă brazdă

FOIȚA „TRIBUNEI”.

PIATRA DE OPAL.

— Cea mai nouă scriere *) —

Carmen Sylva.

Ori-ce frunză renverzește
Ori-ce rîu apele-și crește.

Era noapte, și fecioarele preotease plecaseră să se culce. Numai una singură rămăsese de pază, lîngă focul altarului, în templul Hestiei. Era atît de frumoasă, în vestmintele ei albe, că Artemisa își oprea razele pe lespezile templului s'o privească, ear' unde mării luptau, alergînd, să-i atingă piciorarele!..

Se spunea că în nopțile ei de veghe, cu glas gingaș, privighetoarea o striga necăscat! „Migly! Migly!..”, pentru ca frumoasele-i pleoape cu lungi și umbritoare gene să nu fie împovărate de somn.

Ochii ei, ca marea la apusul soarelui, erau plini de tainice focuri, într'atît că înălția preoteasă, cu grije cîtînd la densa, își zicea: „Prea azătoare ti este privirea! Să fie oglindirea flăcării, ce păzește ori numai vîpărea extazului sfînt!?”

*) Această delicioasă fantastică a apărut în revista „Literatură și Artă română”. Traducerea, este, pe cît știm, datorită dlui Dem. Ollănescu-Ascănio.

rea antagonismului, care a fost provocat de Bismarck între Ruși și Austriaci, pentru peninsula balcanică și pentru Bosfor.

Mulți mă vor întreba:

„De ce un comentariu atât de lung unui fapt simplu? Părechea domnitoare din Rusia a fost oaspe curții din Viena, și acum împăratul austriac se duce să înapoieze visita. Nimic mai natural și mai corect decât aceasta.”

Așa e, — așa putea răspunde eu. Călătoria aceasta nu e inspirată de — politică. Dar politica are obiceiul că se amestecă în toate, și așa e cu totul imposibil ca se nu-și ia partea sa și din călătoria aceasta.

Francisc Iosif, inițiat în toate lucrurile omeneste, și-a câștigat în Europa o astfel de autoritate, născută căreia se apleacă ori-cine. Nici aceea nu o trage nime la îndoială că între țara Rusiei și între împăratul Austriei s'a statorit în August 1896 o oare-care înțelegere cu privire la chestiunea orientală, ear urmările acestei înțelegerii s'au manifestat, cel puțin până acuma, în direcțiune pacinică.

Republica franceză nu are motiv a se plânge în contra cabinetului din Viena, deși acesta e preocupat față de noi. Noi ne exprimăm felicitarea, că acum se arată o apropiere durabilă între curțile din Austria și Petersburg.

Chestiunea politică o vîră însă în călătoria aceasta la Petersburg, intervențiunea împăratului german. Nainte de a pleca Francisc Iosif la Petersburg, în 22 Aprilie dimineața va fi în Viena mare revistă militară, la care va lua parte și va fi de față și împăratul Wilhelm II. La astfel de reviste, nepotul împăratului Wilhelm I. ia parte cu mare pasiune; și de aceea un om german de spirit i-a zis că suferă de *defilium tremens*. Și totuși nu credem că această călătorie a sa la Viena se fie provocată numai de *defilium tremens*.

Înteluirea acestor doi împărați se face pe baza unei înțelegerii ascunse, care are mare însemnătate. Voesc să se consulte, să confereze în preajma unei vizite, pe care unul din ei o face împăratului al treilea. Ba ce e mai mult, venind Francisc Iosif dela Petersburg acasă, la Viena, trece prin Berlin! Astfel înainte de vizită și după vizită, împăratul Wilhelm II va fi primul care primește știre despre efectul faptului.

Germania și Austria se pregătesc să strângă în brațele lor pe Rusia, restabilind clasică „triplă-alianță”, — alianța celor trei împărați din Nord.

Scritorul acestui articol e sigur un om cu mari cunoștințe politice, care prevede o mare schimbare în „concertul european”. Pentru-că, dacă se vor dovedi de adevărate combinațiunile sale, cu inaugurarea unei noue triple alianțe pe imperii, — Franceșilor li-se va trage o groasă dungă peste socoteala politică, și înfrățirea franco-rusească devenind prefăcută în scrum, ei vor căuta să-și găsească alți aliați și să inaugureze alte „alianțe”.

Eventualitatea legării unei alianțe „pe imperii” trebuie să pună însă pe grije în prima linie statele mici balcanice, cari sunt mai de aproape interesate și mai mult periclitare prin o astfel de alianță.

de lumină, și în noaptea în care, din nou, vechie Myglis, Artemisa intră în templu și desprețuitor încruntându-și privirea asupra-i îi zise: „Ești perdută! De acum zeul nu va mai trece pragul acesta, pe care eu veghez, ear' pe tine te voi prăpăstui în întunec și în deszădejde! Nici focul altarului n'ai cu ce-l mai hrăni, de nu va veni Zeul să-ți-l aprindă; deci vei muri, căci ai îndrăsnit să iubești pe Phoebus!” Myglis, mai albă decât raza ce cădea din cornul Artemisei, se prăbuși în ghenunchi fără de a mai zice un cuvânt.

Ea zări, ce e drept, cum marea se făcea trandafir sub pașii zeului care venea, dar' îl văzu și îndepărtându-se de teama umbrei ce sta neclintită pe pragul templului.

Pe altar mai pălpăia când și când o slabă lucire, dar' copila nu avea mintea la dănsa, așa că în zori focul se stinsu cu totul ear' asupra lumii spăimântată, soarele — asuns de mâniaoasă Zeiță, — nu mai răsară și întinerul se întinsu peste tot pământul.

Myglis, în noaptea învîlă, crezu că Phoebus o înșală și că a luat alt drum, cătră o altă fată mai fericită decât dănsa. Atunci numai văzu că focul se stinsese, și zadarnic se trudi să-l afte cu suflarea, căci ridică doar' puțină cenușă ce-i flutura împregiur și îi căzu la picioare.

Cu brațele întinse ea strînse altarul la piept, să-i dea o nouă căldură, simțindu-și inima încinsă de atîta foc, căt se poată

Din Budapesta.

— Correspondență particulară. —

— 14 Aprilie 1897.

Model de alegeri. — Partidul popular. — Întărirea lui Lueger. — Cabinetul Sturdza. —

Teara noastră, despre care patrioții Maghiari spun, că e inima pământului și floare în pălăria lui Dumnezeu, în timpul din urmă trece și de cea mai constituțională și liberală dintre toate țările lumii, cunoscută și necunoscută. Maghiarii, — cea mai cavalerescă națiune — bătându-se în pept, strigă înaintea popoarelor culte din apusul Europei, că ei sînt „focul civilizației și culturii în Orient”, și nu fără cuvânt. Aici domnește o moralitate publică, ca nicăiri; poporul își exercită drepturile sale cetățenești independent, și după cum îi dătează „convîngerile”. Și aceste afirmațiuni nu sînt ipotetice, ele se confirmă prin fapte.

Cetățenii capitalei millenare, după-ce prin o nouă alegere au reabilitat pe vestitul Morzszanyi, dela abdicarea acestuia, sînt din nou în agitație electorală. Acum au vre-o duzină de candidați, și zău, convîngerile cetățenilor luminați ai orașului Budapesta, costă mult; sînt scumpe de tot. Mai mult dă Csernatony, care abandonînd politica antidinastică, s'a făcut liberal și astăzi e candidatul lui Bánffy. Aseară, drept cel mai cu efect punct din program, a dat un *banchet* iubitorilor sei alegători în sala *Vigadó*. 170 chelneri au satisfăcut dorințelor cetățenilor suverani, împărțindu-le sugări cu bandă de argint și dându-le vin, ca să le deștepte focul civic. Când însă „civilizații orientali”, vrînd ca votul să li-se plătească bine, au mai pretins cu grămada vin și sugări, ear' cei 170 chelneri, cari au fost ridicați la rangul de corteși electorali, le-au denegat serviciul: jupăni alegători, indignați au dat năvală asupra chelnerilor și s'a încins o formală luptă, care a durat vre-o 1/2 oră. Sticle, păhare, farfurii și bucăți din frăturile chelnerilor, împodobiau sala presărată de sânge patriotic. Politiă numai cu mare greutate a putut pune sfîrșit luptei. Astfel alegerea e în consonanță cu celelalte „venătorii de deputați” ale baronului Bánffy. Vedeți, că și Bánffy cu liberalismul maghiar are mariiri, și încă 170 chelneri! Ce vreți? Aici doar' e „inima patriei”.

De altcum tabloul alegătorilor lui Bánffy, după-cum se vorbește pe aici, va apăre în curînd, ead de partidul popular în toate limbile moderne. Va fi o scriere istorică amănunțită, care va cuprinde date sigure și scene originale de pe timpul alegerilor, prin cari Bánffy și-a adunat majoritatea parlamentară, care de sigur tot așa reprezintă opinia publică și convîngerile cetățenilor, ca și — Chelnerii din *Vigadó*. Acest op istoric, alăturat la celelalte pagine celebre din viața publică maghiară din anul acesta, va forma un frumos căpătău la istoriografia politică și culturală a Maghiarilor, pentru gloriificarea milleniului al doilea.

Supărare și tânguire umple aerul presei jidano-maghiare de aici din pricina, că știrile vieneze aduc ca sigură întărirea de primar al Vienei a dlui Dr. Lueger. Bieții fil ai Palestinei sînt în agonie.

Maj. Sa Împăratul-Rege se-i zică de aci înainte celui mai aprig antisemit: „*Subito Lueger!*” În tirade amare atacă pe viitorul conducător al Austriei, pe neobositul Lueger

aprinde o lume; dar' Artemisa intră în templu și cu o săgeată o țintu pe altar.

Săngele-i picătură cu picătură se scurse, și Myglis, rămasă mai albă decât o statuă... — „Priveste-ți iubita!” zise Artemisa rîzînd și desvîlindu-și fața, așa pedepsește eu pe fecioarele care-și uită datoriile, în brațele tale!”

Phoebus intră grabnic în templu și dete un groaznic țipet, vîzînd pe Myglis întinsă pe altar.

Copila îi surise încă, și ochii aproape stîfși îi întoarse cătră dănsul! El smulse săgeata, dar' nici un strop de sânge din piept nu-i mai scurse.

O prinde la sîn să-i dea ear' noua viață; ea înloc se reînvie se topi cu totul deodată.

Atunci Zeul fugi din templu blăstîmînd pe soru-sa, — care rîdea neîndurată de disperarea lui, — și ascunzîndu-se în nori, deslănțul o vijelie nebună și torente de ploae...

Când fecioarele preotese putură ear' să intre în templul Hestiei, găsiră focul stîfș, pe Vesta nicăeri, ear' pe altar zărîră o peatră minunată: albă ca un vîl de virgină, albastră ca o rază de lună, verde ca marea și cu o flăcără trandafirie tremurînd în adînc...

Era ultima sărutare a lui Phoebus.

și pe Badeni, care a conces confirmarea alegerii de primar a conducătorului antisemit. Badeni, — așa strigă presa maghiară, — e reacționar, n'are idee de liberalism; el face concesiuni juste și corăspunzătoare timpului care mîna a la moara naționalităților; el mărește libertatea presei; el lasă să se valideze *convîngerile* cetățenilor, el nu face alegeri asemenea lui Bánffy etc. Iată învinuirile grave ridicate asupra capului lui Badeni! Și au drept Maghiarii căci Badeni nu e liberal, în sensul liberalismului maghiar, ci e liberal în sensul adevărat și cinstit. Le tremură pămîntul sub picioare bieților Jidano-Maghiari la auzul numelui Lueger. Au viziuni „patrioți” noștri, și acestea le cauzează multe sudori, căci încep a înțelege cu încetul, că drepturile firești nu se pot nimici prin forță.

Venirea din nou la putere în România a dlui Sturdza e primită foarte bine din partea presei maghiare de aci. Alusiunile continue și scrisorile date din București, pe cari le aduceau în continuu, în deosebi P. LL., nu erau altceva, decât o dorință a patrioților noștri, ca dl Sturdza să vină de nou la putere și să fie tare și puternic în Regat. E un fapt trist acesta, când dușmanii cei mai mari ai noștri se însuflețesc și-și exprimă bucuria la reînnoirea din nou la cărmă a dlui Sturdza, pe când noi Românii nu avem motiv a face aceasta. **Romeo.**

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 76) vorbește despre autonomia bisericii catolice și despre congresul pus în vedere din partea guvernului maghiar și zice: „Nu știm, ce atitudine a luat și va lua episcopatul român unit și îndeosebi Metropolitul față de cestiunea autonomiei. Vedem însă, că poate numai câteva luni ne mai despart de reîmprobărea luptelor, ce au trebuit să le poarte clerul și poporul Românilor uniți în anii 1870 pentru apărarea independenței bisericii lor. Și în fața celor ce se petrec, credem că a sosit momentul, ca acest cler și popor să se deștepte din letargia, ce pare a-i fi cuprins în aceste cestiuni de viață.”

Dreptatea (nr. 75) înșiră „secretele din Orient” și constată că:

„Morală a perit cu desăvîrșire chiar și din sinul venerabilului „concert”. Căci unde nu este încredere reciprocă, iubire, fidelitate, umanitate și simț de dreptate, ci toate acestea se maschează prin termeni elastici ca „pacea europeană”, acolo nu este nici pic, nici urmă de moralitate.

Europa de azi este Sodoma și Gomora. Acesta este și a fost — până în zilele acestea — secretul din Orient.”

Din România.

Foile din Budapesta aduc știrea telegrafică primită din București, că aderenții din cameră ai fostului ministru-president P. S. Aurelian au luat hotărîrea a observa o ținută rezervată față de cabinetul dlui Sturdza și a nu-i pune bețe în roate. Grupul dlui Aurelian numără altcum cam la patruzeci de deputați, — cari dacă ar lua poziție ostilă față de guvern, în conștăruire cu fleșitii și cu vernescanii ar putea să aducă guvernul oricînd la cădere.

Dar Aurelianiiții nu o voesc aceasta; din contră, sînt hotărîți a da guvernului tot sprînginul lor. Aceasta au declarat-o ei în camera, Marti, prin rostul dlui V. Lascaș, care ales fiind de vicepreședinte al camerei, cu 74 voturi din 93, a mulțumit deputaților pentru această onoare și a zis că: Consideră alegerea sa ca un omagiu adus guvernului Aurelian pentru credința și devotamentul cu care a slujit țara. (Aplauze). Viitorul va spune — zice dl Lascaș — dacă prin împlinirile grele prin care a trecut țara, noi ne-am făcut datoria de liberali și de buni Români. Retrași dela putere atunci când aveam concursul Parlamentului și încrederea Regelui, pentru a aduce unirea în stîlul partidului liberal, credem că am dat o dovadă netăgăduită de dragăce noastră pentru partid. Acum când în țară și în partid e liniște, ne luăm locul în rîndurile d-voastre ca adevărați soldați ai acestui partid. Vom da necondiționat concursul nostru ori-cărei propunerii ce va avea de scop realizarea programului partidului. Declarăm însă că nu înțelegem ca partizani decât pe aceia, cari ne vor lăsa dreptul de control și libertate în lucrări.

Mulțumind încă odată pentru onoarea ce i-se face, dl Lascaș declară că își va face datoria cum și-a făcut-o în guvernul Aurelian. I-a răspuns imediat:

Di *Al. An. Stolojan*, ministrul de domeniul, care recunoaște în numele guvernului

meritele fostului guvern Aurelian și declară că și actualul guvern lucrează pentru concilierea tuturor liberalilor. Noi nu înțelegem să guvernăm decât în contact cu d-v. și nu ne gîndim nici odată ca cineva să renunțe la ideile sale. Așa vom proceda și d-voastră veți judeca la urmă, a zis dl Stolojan.

Încercăturile din Orient.

Azi, nici un fapt senzațional, nici chiar surprinzător n'avem de însemnat. Telegraful oficios până ieri seară asemenea nu ne-a adus nimic, absolut nimic nou. Ce e interesant azi, sînt declarațiunile primului-ministru din Grecia *Delianis*. Le dăm precum urmează:

La Atena.

Camera a ținut la 14 c. ședință. Ministrul-president *Delianis* a depus cererea pentru acordarea creditului de 25 milioane de drachme pe seama ministeriilor de război și marină, recomandînd votarea bugetului. Făcînd apoi unele repriviri asupra politicii internaționale, *Delianis* a declarat, că puterile stau pe lîngă principiul integrității Turciei. A accentuat dreptul Cretanilor de a hotărî ei înșiși asupra sorții lor și a spus că Grecia cu toate acestea nutrește speranța, că puterile își vor da consimțimîntul la o soluțiune pacinică. Aruncînd în fine vîna asupra Turciei, asigură că guvernul va fi în stare să apere interesele și cinstea patriei. Guvernul face tot posibilul spre a delătura toate lipsele armatei concentrate în grabă și speră, că toate goliurile vor fi umplute, și armata va fi capabilă a-și îndeplini datoria. (Aplauze generale frenetice).

Camera a votat un provisoriu bugetar de trei luni.

De pe graniță.

Dăm cuprinsul unor depeși venite din mai multe locuri. Așa una din Atena spune: Telegramme oficiale din Tesalia vestesc, că o mare parte a voluntarilor cari năvăliseră în Macedonia, a fost respinsă până îndărăt în Tesalia, pe semne cu însemnate perideri. Bande de voluntari rămase pe teritoriul turcesc par a se afla în mare primejdie, de a fi tăiate unele de altele.

Alta din Atena: Numărul voluntarilor rămași în Macedonia nu e cunoscut, dar' se pare că totuși este însemnat. Retragerea voluntarilor s'a făcut cu perideri, de oare-ce aveau a se lupta cu un adversar mult mai numărös.

A treia din Atena: Turcii au concentrat lîngă Grevena trupe însemnate. O înaintare a voluntarilor pare imposibilă și poziția lor e chiar foarte anevoioasă. Se vorbește de o nouă notă colectivă, pe care puterile au de gînd să o prezenteze atît în Atena cît și la Constantinopol.

Constantinopol. Ziarul oficios *Hakikat* declară, că atacul dela 9 Aprilie n'a fost sîvîrșit de cătră trupe grecești ci de cătră neregulari, cari au fost respinși de cătră cele dinău, perzînd 50 de inși. Turcii au perdut trei soldați. Acum nu mai este nici un punct de pe teritoriul macedonean în posesiunea neregularilor.

La Creta.

Kölnische Zeitung anunță din Kissamo: Grecii au înfîpt în parcorul unui suboficer turcesc, expunînd cadavru gol înaintea fortăreței. Comandantul corabiei austro-ungare de răzbel, *Stefania*, a căpătat o scrisoare dela răsculții, în care se zice că *Stefania* consideră pe toți străinii drept inimi.

Chestiuni bisericesti.

Din diecesa Orăzii-mari.

— *Reflexiuni la broșura „Chestiuni bisericesti” de un preot român gr.-cat.*

(Urmare).

Școala și învățămîntul.

Am ajuns la lucrul cel mai greu, pentru-că este unul dintre cele mai cardinale; am ajuns la chestia școalelor noastre elementare.

Știut este, că cultura unui popor stă în cea mai strînsă conexiune cu evoluțiunea progresului, ce-l poate produce prin învățămîntul școlar.

În timpurile mai vechi clasice, ponderositatea învățămîntului era o condițiune sine qua non. Atunci nîsuința era intru a crește cetățeni dibaci, a conlucra spre gloria și mărirea patriei, pentru-că creșterea rațională ne produce patrioți buni, religioși și probați în virtuți, firmi în caracterul național.

Popoarele, ce de cu bun timp începură a pricepe misiunea școlii, făcură școala imperiul culturii patriotice.

Devisa educațiunii medievale era, a crește cetățeni evlavioși.

Evolui mai nou ti succese a da o nouă direcție educațiunii, dăndu-i o direcție mai mult națională, decât religioasă.

În aceasta privință ne servește de exemplu timpul primei revoluțiuni franceze.

Cînd trebile cu școala stau rău peste tot, nu mă mir că multe-s necazurile dreptilor chiar și în diecesa noastră.

Cine e vina, că din contingentul acelor cari 9 ani de zile au a frecuenta școala bine, rău, ear' în parte o și frecventează; și ce e cauza, că din contingentul întreg, abia 10 % duc cu sine în viață bunătățile educațiunii școlastice?

De multe-ori conducătorii școalelor singuri poartă vina, pentru-că se nîsuesc a produce lucru de tîrg, îndopînd copilul cu treburi, din care nici-cînd nu va putea trage ceva folos pentru viață; îl îndopă cu teorii seci, ușoare, cari în adevăr atît sînt de ușoare, că abia ce a scuturat copilul de pe sine pulberea școlii, deodată scutură și aceea ce pe nisip a fost clădit.

Până cînd nu vom fi mai reali, ispravă de dai Doamne nu vom face.

Vina nu arare-ori o poartă înșiși copiii eșiți din școală. Scăpați de atîta sîcătura în decurs de cei ani de școală, avîrle cartea în unghet, pentru-că multă scîrbă au avut din pricina ei.

Sistemul pedagogic — doară străin — plămădit în creerul nostru, se ne nîsuim a-l dospi, și a face să dospească după firea și geniul acelor, cu cari avem d'a-face. Altul e modul de cugetare al individului străin geniului nostru, total altul temperamentul semenilor noștri.

Încă nici atîta nu ajunge vrînd ca durabilă să fie munca noastră, tocmai atunci, cînd după amusele autorului boșurei „chestiunii biserie.” am fi osîndiți la o neactivitate ne mai pomenită, în loc de a prefrige rachiul, să grupăm în jurul nostru tinerimea eșiți din școală, să o necesităm a repeți cu plăcere pe alte căi cetirea și scrierea, să formăm coruri, să ne nîsuim a ave piese potrivite gustului poporului, să facem ca acelea să fie descoperite de tinerime și în fine să alegem dintre toți pe aceia de debutanți ai rolurilor respective, cari vor fi desvoltat mai frumoasă activitate în cauză, că vîzînd ceilalți fala și mîndria la care au ajuns conșoții lor cu cartea, și ei să se nîsuească a fi făloși și mîndrii în ochii conlocuitorilor lor.

„Biblioteca pentru toți” n'ar fi permisă lipsească din nici o comună românească, și aceasta încă ar fi de ajuns să escită gustul de cetit în poporul nostru, ear' escitat odată gustul de cetit, numai lectură potrivită se ai în desjuns, pentru-că poporul, bucurös și la lăsa gura să poastească numai lectură să aibă! Ne place de multe ori a face responsabilă învățătoria de rezultat slab al educațiunii, ce zilnic îl putem experia în popor.

Nu totdeauna e învățătorul cauza.

Că nu avem nici învățători de ajuns provine de acolo, că în cele mai multe locuri abia sîntem în stare a urca plată învățătorească la jumătatea minimului croită prin lege.

Lipsa salariului învățătorească face, că în diecesa gr.-cat. română a Orăzii-mari, dintre 195 posturi învățătorești, în 29 stațiuni nu este învăț. de fel, ear' în 44 stațiuni sînt învăț. necualificați, dintre cari mult 14 'ne-ar fi făcînd treabă de dai Doamne!

La noi în țară, Martie și șovinismul consumă tot; nu-i mirare dar' că Athena umblă fără sandale. La noi, unde ideea de stat e mai presus de toate, cum se ne mirăm, că din vistieria țării nimic uu ajunge pentru educațiune, așa, că totuși intact se rămîna caracterul confesional și național al școlii?!

La noi lipsa de școale, de învățămînt, de controlă cu absențiile, așa sînt de mari, în cît fără exagerare putem zice, că abia 500 la mie frecventează școala, ear' cealaltă jumătate de mie rămîne fără pic de școală.

În țara întregă, dintre băieții și băteale (peste două milioane) obligați la școală, abia frecventează școala cu ceva mai bine peste un milion.

Un fîsc al statului în Franția, într'o arătare statistică a sa din anii trecuți, a arătat pentru anii respectivi, că dintre 26 mii crime, criminalității au fost între anii 12 — 16, 10 mii.

De sine ne vine întrebarea, că ce poate fi cauza acestui număr înspăimîntător?

În prima linie controlarea defectuoasă. Antistiile comunale, de cele mai multe-ori sînt foarte indolente față de tot ce privește școala.

Inspectorii de școală la noi, ori unde ar fi la locul lor, numai la treburi școlastice nu se pricep. Postul de inspector e bun la noi numai pentru d'a ajunge la rangul de domn Magnific.

Învăț. aprobați cu diplomă — cum se cere — avem 121, cu cari așa cred că poți face treabă de-ți crește sufletul.

Să admitem însă, că toți cei 165 învățători de căți dispune diecesa astăzi, sînt la înălțimea misiunii lor; chiar și atunci, ce sînt

aceștia la atâtea foame de copii? ce sunt, ei pe lângă numărul sufletelor aproape de 120 mii a credincioșilor pur români din dieceșă? ce sunt, față de numărul 13326 a obligațiilor de școală, încă și atunci, când din suma de mai înainte vom deduce suma de 987 a acelor băieți și băte, cari se află în parohiile unde postul învâță. astăzi — și doară de comun — e în vacanță? Rămân dar sub conducerea celor 165 bărbați de școală 12339 elevi și eleve. Presupunând că învățătorii toți, încordându-și puterea a crește cantul de 60 ce ar trebui să încapă în saale de învățământ după prescripțiile legii pentru școalele cu un singur învățător, chiar și în aceste ca, numărul acelor de cari nici școlile nu-i încap, nici numărul actual al învățătorilor nu ajunge spre a-i instrui, ar fi 2439 cari, la oaltă cu cei 987 elevi, de mai sus, ne dăm o considera sumă de: 3426 cari, în urmarea vitregiei circumstanțelor de azi, analfabeți se rămân.

Presupunând că 9900 elevi în dieceșă noastră sunt bine așezați în școale provizorie cum se cade, și cu învățătorii harnici, totuși mai rămân încă — și de ar fi deocamdată numai atât! — 3426 băieți și băte cari strigă să li se dea și lor carte!

Acel bărbat providențial, care în stare va fi să facă a se astâmpăra atâtea amar de sete, mare va fi și înaintea lui Dumnezeu, și înaintea neamului său.

De am vedea aduse în rând 59 — 60 stațiuni învățătoresci, ba și mai puțin, de am avea modul de a le subșida cel puțin acelea câte cu 50 — 100 fl., la an, în scurt timp alta ar fi starea lucrurilor în dieceșă noastră, alta mândria noastră și înaintea neamului nostru, și înaintea popoarelor culte.

Pentru-ca și până atunci succesul învățământului să fie mai strălucit, mai îmbucurător chiar și pe lângă împrejurările de azi, ar trebui să avem: zelul direcției școlare și controlarea din partea oficiilor protopoești, ba chiar și a Venerabilului Consistor; ear' dacă nici acestea nu ar ajunge, în folosul cauzei învățământului foarte folositor ar fi, a se denumi pentru fiecare protopoești câte un visitar școlar, fie dintre cei mai buni preoți, fie dintre cei mai zelosi învățători. Visitarul să aibă a visita de 2 — 4 ori la an școalele din district, să fie îndatorit a ține, barem în prezența învățătorilor din cea mai aproape vecinătate, prelegeri cu băieți, când din timp în timp a relata ordinariului despre cele experiate, eventual cerând dela ordinariat îndreptările necesare în una sau altă privință, ear' de oare-ce treaba se face între oameni, când e vorba de recunoștința posibilă față de cei zeloși, ordinariatul și Consistorul să se informeze cu deamădăru, și unde cere trebuința, să nu rămână îmbumbat până sus!

Pentru-ca vizitățile să nu se întâmple pe conta orelor de învățământ, învățătorii cari vor avea a participa la prelecțiile de model mai sus proiectate, să suplینască în proxima zi de ferie săptămânală ceea-ce necesită a fost a neglijă. Asta cu atât mai ușor se poate, cu cât băieții și altecum sunt reabilitați pentru pierderea recreațiilor prin aceea împrejurare, că ei anticipează feria lor în ziua, când învățătorul lor trebuie legal să absenteze.

Spuselor mele nu vreau să le atribui veritate evanghelice; cine știe ceva mai bun, rog să eaze la iveală.

(Va urma).

CRONICĂ

Sibiu, 16 Aprilie n. 1897.

Împăratul german la Viena. Împăratul Wilhelm va fi însoțit în visita sa la Viena, de următorii înalți dignitari germani: prim-adjutantul *Halmke*, mareșalul de curte, contele *Eulenbourg*, consilierul de curte *Dr. Lucanus*, generalul *Plessen*, adjutanții de arăp colonelul contele *Moltke* și majorul *Brig*, secretarul de stat *Schwerin* și un pricepător al scrierii cifrate. Toți aceștia împreună cu persoanele designate de M. Sa Monarchul nostru pe lângă înaltul său caspe vor locui în Burg.

Procesele patriarhului Brancovici. Din Seghedin se telegrafează, că în procesul de calumnie, intentat din partea patriarhului sârbesc *Brancovici*, cunoscutului său antagonist și agent al lui *Banffy*, *Dr. Ioan Gruici*, tabla regească de acolo a adus sentență de condamnare judecându-l pe neașteptatului *Gruici* la trei luni temniță. *Gruici* mai are și alte procese de calumnie la activul său, cari verosimil tot astfel de sfârșit vor avea, pe lângă toată protecția ce o are la guvern.

Kneipp e pe moarte. Din *Wörishofen* se anunță, că celebrul inventator al curei de apă, preotul *Sebastian Kneipp* trage de moarte. Muribundul a fost provăzută deja alaltăieri cu sfințele taine.

Dar — lui Falb. Am înregistrat și noi la timpul său, că în Germania s'a pornit o colecție în favorul marelui proroc de vremuri, *Rudolf Falb*, care trăia în cumplită miserie împreună cu o familie numeroasă. Apelu de colecție a aflat un răsunet atât de viu, încât până în 1 Aprilie s'au adunat 75.214 marce.

Frumoasa sumă s'a trimis lui *Falb* cu privilegiul zilei sale natale. Din banii aduși, 40.000 marce s'au depus la o bancă, pe seama soției lui *Falb* și a celor 5 copii ai săi, cei-falți, precum și interesele întregii sume, stau la libera dispoziție a lui *Falb*.

Amintirea lui Thiers. Ieri a fost a 100-a aniversarea a nașterii celebrului bărbat de stat *Thiers*, primul președinte al republicii franceze. *Thiers* s'a născut la *Marseille* și a răposat la *Paris*, în 1877. În *Paris* și în întreaga *Francia* republicanii au luat măsură, ca aniversarea de 100 de ani dela nașterea marelui republican să fie sărbătoată cu pompa cuvenită.

Aristocrați sinucigași. Doi oameni, aristocrați foarte bogati, unul încă tânăr, celalalt deja bătrân, și-au pus singuri capăt vieții, alaltăieri. Unul e contele *Guido Zichy*, un tânăr abia de 21 ani, care s'a împușcat pe mormântul mamei sale, la moșia sa din *Sereghylyes*. Nu se știe ce l-a putut îndemna la acest pas desperat pe tânărul conte, care se afla în posesia unei averi de peste un milion florini. Se crede însă, că un pesimism profund, parte familiar, întră cât și mama sa cum și câteva alte rudeni s'au sinucis, parte provenit din faptul, că el a rămas orfan de părinți deja la vârsta de 2 ani, i-a pus arma ucigașoare în mână. — Celalalt aristocrat sinucigaș e contele *Ernest Hügel*, fost căpitan de cavalerie și comandar, care s'a sinucis la locuința sa din *Gros*. Sinucisul era în vîrstă de 62 de ani. Motor al sinuciderii se presupune a fi o boală incurabilă, de care pătima de mult.

Sinuciderea principelui de Mecklenburg. Cercurile oficiale din *Berlin* se încearcă să desmintă știrea adusă și de noi, că marele principe de *Mecklenburg Schwerin* s'a sinucis. În urmăre „*Agentia Wolff*” a și dat un comunicat din „*isvor vrednic de credință*”, susținând, că moartea marelui principe a cauzat o puternică atac de apoplexie, urmat după două nopți de insomnie și de chinuri îndurate de marele principe. E însă fapt dovedit, că marele principe s'a sinucis, astfel desmintării, ori-cât ar fi de „vrednic de credință” isvorul ei, nu i-se dă niciări crezământ.

General inebunat. În *Budapesta* a nebulit zilele acestea generalul de cavalerie *Henric Polko*. Nefericitul a fost transportat în casa de alienați *Schwarzer*. Medicii (în starea bolnavului de foarte gravă. Mulți caută cauza inebunirii generalului în faptul, că el, ca pasionat călăreț, excela mai ales în sărituri peste diferite pedeci, și cu astfel de privilegii a căzut mai de multe ori de pe cal, suferind puternice șguduituri de creeri. Nefericitul general n'a fost căsătorit.

Un farmacist furibund. Nu de mult elevul de farmacist *Schulte* din *Lippstadt* a comis adevărate grozăvii, ca să se răsbune împotriva șefului său, care tocmai îl concedia. Furibundul elev a pus 200 gr. de *strychnin* în diferite medicamente, apoi a aprins magazinul farmaciei, a amenințat cu moarte pe asistent, ear' pe posesorul farmaciei și pe soția acestuia i-a maltratut cu o grea chee de fer, pe urmă el însuși a luat felurite venituri. Furibundul a fost transportat încuștat într-un spital. Dar veniturile ce le-a luat, nu i-au stricat, pentru-că s'au contravenit unele pe altele. În spital furibundul a mărturisit unui preot, că a înveninat foarte multe medicamente. În urma acestei mărturisiri poliția a închis imediat farmacia, pentru a nu lua cineva vre-un medicament otrăvit. Impotivă furibundului elev de farmacie s'a pornit proces. Procesul s'a pertractat zilele acestea, la curtea cu jurați din *Paderborn*, care a osândit pe omoritor la 1 an și 2 luni temniță.

Un profesor decăzut. Într-un hotel din *Viena* a răposat *Mercuri Dr. Ernest Molndr*, sub pseudonim *Dr. Edmund Neminar*, cunoscutul profesor de odinioară al universității din *Innsbruck*, de unde a fost suspendat înainte cu câțiva ani, pentru faimoasele sale șarlatanii. De atunci decăzutul profesor umbla hainana prin lume, totdeauna sub pseudonim.

Excursionisti pungași. Înainte cu două săptămâni vre-o 20 de elevi ai academiei orientale din *Budapesta* au pornit într-o excursiune de studii la *Peninsula-Balkanica*, de unde s'au reîntors acum de curând, bogati în experiențe, foarte ușurați însă — la punga. Anume în *Bulgaria* un „binevoitor” necunoscut s'a îngrui, ca tinerii să se reîntoarcă mai ușurați spre casă, — și, pe când dormiau, i-a despoiat pe toți de oroloage și de bani. Conducătorul excursiunii, un profesor, i-s'au furat 2000 franci. Zadarnice au fost toate cercetările, oficiale și neoficiale, generosul „binevoitor” a știut să-și păstreze bine — anonimitatea. Se crede, că hoțul s'a alăturat la excursioniști deja din *Budapesta*, cu plan gata, așteptând numai ocaziunea binevenită. — Prea probabil, pentru-că *Budapesta* mișună de „binevoitori” de specia asta!

Cocainul în America. Între Americani a început a lua proporții tot mai grozave întru-bucurarea co-aiului. Mai ales scriitorii și ziariștii au răfăcitate idee, că prin această substanță iritantă își pot promova lucrarea creierilor. Cea mai mare primejdie e, că neștiutorul popor dă primejdiosul cocain până și copiilor.

Sora de treacă a reginei engleze. Zilele acestea a răposat la *Londra* o veche amică a reginei engleze, *Lady Foley*, care la anul 1840 i-a fost soră de mireasă. Neașteptatul incident, întemplat chiar în preajma strălucitelor sărbări ale iubileului

de 60 de ani de domnie, a mahnit mult pe regina *Victoria*. Răposata *Lady Foley* avea 79 de ani. Dintre cele 12 surori de mireasă ale reginei mai trăiește numai una, princesa *Cleveland*, mama lordului *Rossebery*, fost ministru de externe al Angliei.

Tragedia inventatorului. Un inginer din *Cracovia*, *Idzislav Spor*, se ocupa necontenit cu mari planuri de invenții. Dar nici unul nu-i reușea. În sfârșit, după multe eforturi, i-a reușit se inventeze un aparat de siguranță la acoperirea caselor înalte, la incendii etc. O încercare cu aparatul i-a și succed. Încurajat de rezultatul favorabil, inginerul s'a dus la *Berlin*, să-și probeze invenția la un oficiu de patente. Dar tocmăi în mijlocul încercării o funie a aparatului s'a rupt și bietul inginer a căzut dela al doilea etagiu pe pavagiu de peatră, rămîndu-se atât de grav, încât medicii n'au nici o speranță de vindecare.

Știri mărunt. La *Roman* s'a făcut Duminică instalarea în scaun a P. S. S. episcopului *Ioanichie R. Bădănuș*. — *Curtea română* a luat din 29 Martie v. dolii de 12 zile din privilegiul morții marelui principe de *Mecklenburg-Schwerin*. — *Italia* are să plătească lui *Menelik*, în curs de 2 ani, 9 milioane franci despăgubire de răboiu. — În mina *Oberhausen* (Germania) o explozie groznică a omorât 10 mineri. — *Regele Sârbiei* a dăruit unui birjar parisian al lui *Milan crucea de aur pentru merite* (1). — La *Bichig-Ciaba* un țeran și doi feciori ai lui au căzut cu căruța în *Orș* și s'au înecat.

Posta redacțiunii.

Mai multora. Fîind-că directorul ziarului nostru a lipsit mai multe zile din *Sibiu*, făcînd o călătorie de studiu prin *Bihor*, s'au întemplat întârzieri în mai multe chestiuni. Avîsăm despre aceasta pe cei interesați și-i rugăm să fie cu nițică răbdare. În câteva zile toate chestiunile pendente se vor rezolva.

Rue d' Ecoose. Cova de Paști.

ECONOMIE.

Reuniunea de consum din Blaj. a împlinit cinci ani dela întemeierea sa și, după cum se vede din raportul ei din urmă, se află în stare de înaintare. Reuniunea a vădă, că mărfurile și articlii de casă se s'au vîndut în Blaj cel puțin cu 10%, mai ieftin ca în alte orașe din țeară. Astfel, socotind, că toate prăvăliile din *Blaj* fac o vînzare anuală numai de 250,000 fl., după subtragerea celor 10% în favorul cumpărătorilor, ese un câștig anual de 25,000 fl. care sumă rămîne în buzunarul cumpărătorilor.

Cu toate că ea vinde mai ieftin, divdenda pentru acționari s'a urcat dela 6 la 7%. Venitul curat a fost 1518 fl. 37 cr. din care sumă 400 fl. se pun la fondul de rezervă, care este de 2844 fl. 71 cr.

Reuniunea a început și negoțul cu vinuri, luînd în arîndă cel mai de frunte otel din *Blaj*, otelul „*Univers*”.

Înaintarea acestei reuniuni ne arată, că calea apucată e bună și ne îndeamnă să întemeiem astfel de însoțiri și prin alte locuri mai de frunte, locuite de Români.

Importul de ape minerale în România. Biroul camerei comerciale din *Brașov* aduce la cunoștința celor interesați, că dispozițiunea de a prevedea apele minerale din *Austro-Ungaria* importate în *România* cu un atestat pentru dovedirea originalității s'a cassat.

Din public.)*

CONVOCARE.

Societatea română de diletanți „*Progresul*” din *Făgăraș*, își va ține adunarea generală în estag *Foi în 29 Aprilie st. n. a. c. la orele 3 p. m.* în localul societății, la care sînt poțiti a participa toți p. t. membrii precum și alți binevoitori ai acestei corporațiuni.

Obiectele:

1. Raportul comitetului despre activitatea societății.
2. Înscrierea de membri noi și încasarea taxelor.
3. Raportul casarului.
4. Censurarea rapoartelor de sub nrii 1 și 3.
5. Eventuale propuneri.
6. Constituirea pe un nou period de 3 ani.

Făgăraș, 14 Aprilie 1897.

Dr. Ioan Turcu, Ioan Dejenariu, președinte, cassar.

Ioan Berescu, secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu este responsabilă.

Bibliografie.

La „*Tipografia*”, societate pe acțiuni în *Sibiu*, se află de vînzare următoarele noutăți musicale:

Les beaux yeux. Valse pentru piano de *Mathilde Mironescu*. „ 1.—
Terăncuța. Cîntec popular pentru voce și piano de *Costache Moinaru* „ —50
Hora înfrățirii, pentru piano de *P. G. Nițescu*. „ —75
La tine copiliță dragă. Romanță de *Droianu*. „ —50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de *Sig. Paulmann* fl. —50
La blonde. Polca mazuca pentru piano de *Sigismund Paulmann* „ —50
Turda. Marș patriotic de *Paulmann* „ —50
Hora reginei. De *Sigis. Paulmann* „ —25
Sărba păpușelor. De *Sig. Paulmann* „ —25
Marș turcesc. De *Sig. Paulmann* „ —50
Intermezzo pentru piano de *M. Capșa* „ —50
Les fleurs de Mai. Valse de *Ant. Cirilo* „ 1.—
Sărba oficerilor. De *C. Dimitrescu* „ —50
La fille du Marin. Vals de *Ivanovici* „ 1.—
Daisy Bell. Valse (All Right) de *C. Kaps*. „ —75
Liniște. Vals pentru piano de *Dimitrie St. Cristide* „ 1.—
Am plîns. Romanță pentru voce și piano de *Alphonse Cirilo* „ —75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de *Alphonse Cirilo* „ —75
Claire. Polca pentru piano de *Alph. N. Ochialbi* „ —25
Instituțiile-Unite. Vals pentru piano de *Carol Decker* „ 1.—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de *Const. Dimitrescu* „ —50
Sărba mirilor. De *C. Dimitrescu* „ —50
Iubileul. Marș de *Gh. Fotino* „ —75
Surorile. Hora de *Gh. Fotino* „ —50
Elisa. Polca franceză de *G. Ionescu* „ —50
Zéphir. Polca mazuca de *G. Ionescu* „ —75
Souvenir de Zürich. Polca mazuca de *Anton Kneisel* „ —50
Pas de quatre original. De *Mayer Lutz* „ —50
Gavotte de la Princesse „*Marie*”. De *Michel Margaritescu* „ —57
Ai plîns și tu vrodată? Romanță pentru voce și piano de *Ernest I. Alexandrescu* fl. —50
Nu înțeleg. De *E. I. Alexandrescu* „ —50
Pictoriilor! De *E. I. Alexandrescu* „ —50
Un fir electric. De *E. I. Alexandrescu* „ —75
L'Affection. Polca franceză p. piano de *C. D. Belortu* „ —50
De Braila la Gênes. Galop pentru piano de *C. D. Belortu* „ —50
Sărba Bucureștilor, pentru piano de *Ioan D. Burlan* „ —50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de *Ioan D. Burlan* „ —50
Didi. Polca mazuca pentru piano de *Ioan D. Burlan* „ —75
Isvorul. Romanță pentru voce și piano de *Dimitrie St. Cristide* „ —50

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandă 2) cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Conversațiuni franceze. În librăria *Iuliu Groos* din *Heidelberg* a apărut „*Conversațiuni franceze*. Non conductor metodic pentru a învăța și a vorbi limba franceză. Prelucrat pentru usul Românilor de *Ludovic Leist*. Buzău. Cartea e lucrată cu multă îngrijire și după excelența metodă *Gasper — Otto — Sauer*. Prețul cărții (legate) 1 marcă, 80 fenici.

Noul Valoroasa întreprindere literară „Biblioteca pentru toți” a mai edat nrii: 116 — 117 „*Iubire*” poezii (1888 — 1895) de mult prețuitul nostru poet *A. Vlahuță*. 118. *Fleacuri* (amintiri, diverse schițe și anecdote) de *Vasile Pop*. 119. *Robia Pelegului* (trad. de *Elena Radu Rosetti*) de regina scriitoare *Carmen Sylva*.

O carte de Axentie Severu. A apărut „*Răspuns la „Cartea neagră”* (A fekte könyv), scrisă de br. *Stefan Kemény* jun. 1849 și publicată de *Hentaler József* în numerii 121 — 131 din *Maiu 1895* a lui „*Megyarország*” din *Budapesta*. De *Axentie Severu*, *Brașov*, 1897. *Tipografia A. Mureșianu*. Cartea se extinde pe 364 pag. octav mic. Se află de vînzare și la „*Tipografia*”, societate pe acțiuni în *Sibiu*.

Căldarul zilei.

17 Aprilie n. 1897.

Iulian: S. M. Klaud., Diodor.
Gregorian: Rudolf.
Soarele: răsare 6.13, apune 6.47 m.

Sosiți în Sibiu

În 16 Aprilie n. 1897.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”. I. Kosch din *Reghinul-săsc*. I. Taifan din *Betlean*. Dianșceța, inginer up *Turmu-Roșu*. H. Haller, cand. de advocat din *Blaj*. G. Wolkel, hotelior din *Oradea-mare*. I. Hirschenstein, medic din *Homorod*. Schönbichler, comerciant din *Viena*.
Hotel „*Neurhner*”. F. Keller, proprietar *Kassau*. I. Stern, inginer din *Tolis*. E. Kertész, comerciant din *Mureș-Oșorheiu*. A. Wierth, voiajior din *Viena*.
Hotel „*Meltzer*”. D. Frank, privatier și I. Schmidt din *Kirchberg*. Balogh, neguțtor din *Medieș*.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Apr. n. 1897.

Sămînțe	Calitatea per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.
dela	pînă	dela	pînă	
Grâu				
Bănățene vechiu	75	—	76	7.30 7.45
Grâu dela Tisa	75	—	76	7.55 7.65
Grâu „Pesta”	75	—	76	7.50 7.60
Grâu de Alba-Reg.	75	—	76	7.50 7.60
„Badca	75	—	76	7.60 7.70
Grâu ung. de Nord.	75	—	76	—
Sămînțe, vechi ori noue	Soful	Calitatea per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pînă	
Săcară		70—72	6.10 6.15	
Orz	de nutreț	60—62	4.10 4.15	
	de vînzare	62—64	5.— 5.—	
Ovăz	de hîrș	64—66	6.50 6.—	
	de hîrș	66—68	8.50 8.—	
Cereale (porumb)	bănăț.	—	3.50 3.60	
	de altă solu	—	3.40 3.45	
Mei		—	—	
Hrișcă		—	4.00 5.—	
Grâu	Sept.-Oct.	6.90	6.92	
Cucuruz	Mart.-Apr.	7.61	7.69	
Ovăz	Maiu-Jun.	8.37	8.39	
	Iulie-Aug.	—	—	
	Mart.-Apr.	5.60	5.62	
	Oct.	—	—	
Produse diverse	Soful	Calitatea	Prețul	
		dela	pînă	
Săm. de trif.		42—	43.—	
„		25—	28.—	
Oleu de rap.	Lucernă ungurească	—	—	
Uns. de porc.	rafinat	54.50	55.—	
„	dela Pesta	—	—	
„	dela țeară	—	—	
„	svetătită	—	—	
„	afumată	54—	55.—	
Sgu		—	—	
Prunc		—	—	
Lictar	alaven, non	22.50	23.—	
Miere	bănățene	—	—	
	burtă	—	—	
Ceară	galbînă străcurată	—	—	
	de Rosenan	—	—	
Spirit		Bani	Marla	
Brut, pentru rafinării		14.75	15.—	
Rafinat, pentru comercianți mari		52.50	53.—	
Brut, „		60.50	61.—	

Cursul pieții din Sibiu.

Din 15 Aprilie n. 1897.

Hărție-monetă română	Cump.	9.45	vînd. 9.50
Lire turcești	„	10.55	10.60
Imperiali	„	9.48	9.52
Galben rușești 100 a	„	126.	127.—
Galbeni	„	5.60	5.66
Napoleon-d'ori	„	9.47	9.52
„ (rușești)	„	9.45	9.50

Bursa de Budapesta.

Din 13 Aprilie n. 1897.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	123.30
„ „ val. cor. 4%	99.40
Împrumutul căilor ferate ung.	123 —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	102. —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	121.10
Bonuri rurale ung.	97. —
„ „ croate-slavone	97. —
Obligațiunile desp. regalilor	101.25
Împrumut cu premiu ung.	138.75
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	139.24
Renta de hârtie austriacă	101.0
„ de argint austriacă	101.50
„ de aur austriacă	122.75
Losurile austriece din 1860	116.25
Acțiunile băncii austro-ungare	1940. —
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Scrieri fondare ale institutului de credit și economiei „Albina“	101.75
Argintul	7.69
Galbeni împărătești	5.64
Napoleon-d'ori	9.58
Mărci 100 imp. germane	58.75
London 10 Livres sterlingi	119.90

De oare-ce eu toate mărfurile le vând exclusiv numai pe lângă solvere în număr, și prin aceasta prețurile se ieftinesc într'un mod însemnat și ajung și eu la oare-care profit, așadar de azi începând voi lăsa să se îmbucure cu adevărat fiecare cumpărător al mărfurilor liferate de casa mea cu prețuri moderate și însoțite de oare-care profituri, și anume fără ori-ce reclamă mai departe.

PE LÂNGĂ ORI-CE PREȚ!
și mai ieftin
ca la
VÂNZAREA TOTALĂ

a vinde articole din depositul meu grandios sortat ș. a.

haine de bărbați și copii

producție proprie.

ghete pentru dame și domni, cravate, pălării și corturi p. t. publicului, și sigur, că ori-cine va fi îndestulit în toată direcțiunea. Tot cu această intențiune îngrijesc cu deosebire și de

atelierul meu grandios de croitorie

care stă sub conducerea unui croitor versat și expert, este provăzută cu o multime de stoffe din țeri interne și externe, din lână de oaie și garantat veritabile, unde de acum încolo voi primi pe lângă cele mai ieftine prețuri

comande după măsuri

pe lângă o efectuare în termen de 24 ore.

Ar fi de dorit, ca prestatim public, în interesul său și să câștige cât mai curând o convingere faptică despre depositul meu de croitorie din nou arănat, precum și despre solidaritatea și ieftinătatea marfei servită.

Observ, că sunt aplicat a da articolele din depositul meu și pe lângă plată în rate și condițiuni favorabile.

Cu toată stima

Isak Ascher,

Atelier de croitorie de haine, gata pentru domni și copii.
Strada Cisnădiei nr. 4-6. SIBIU. Palatul comandei de corp.

Se caută

pentru România

două bucătăreșe;

a se adresa strada Cisnădiei nr. 16,
etagiul II. Sibiu (Nagyszeben).

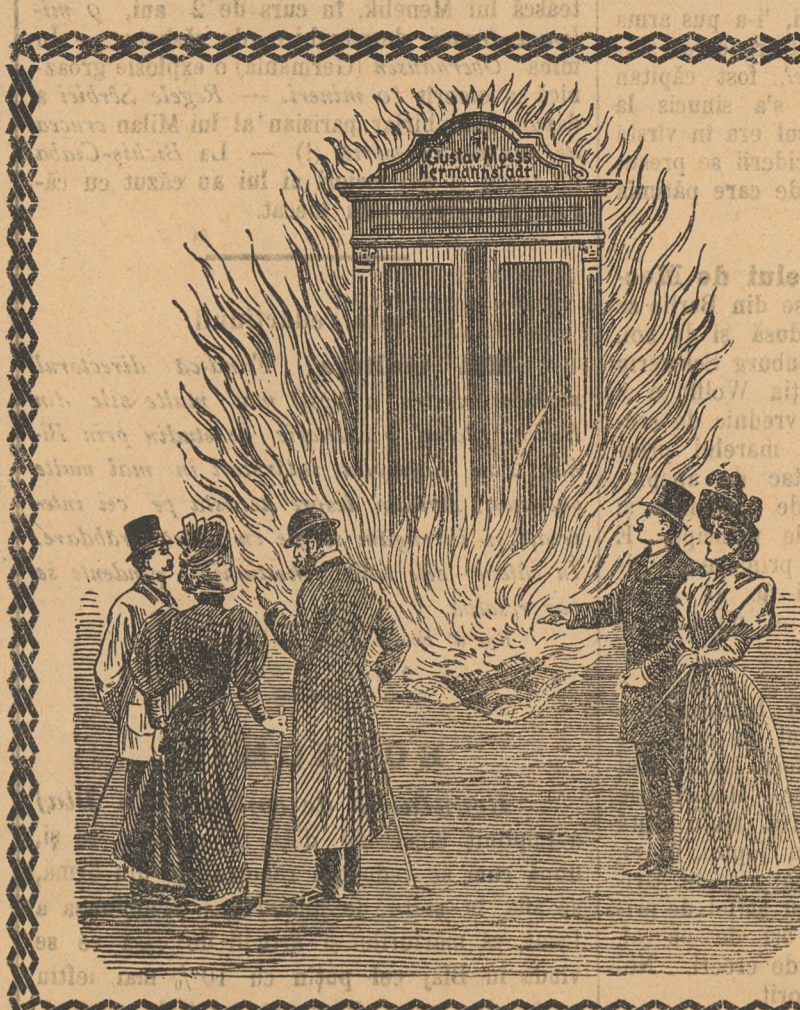
[1170] 2-2

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

**TABLOUL
„CONFERENȚEI NAȚIONALE“.**

în mărime 33x50 cm.

Cu prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
postă fl. 1.70.

Fabrică de casse.

Subscrișul îmi iau voie a face atenț. p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu cufunde cu alte casse, ce obvin în com-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Gustav Moess,

fabrice de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[602] 7-24

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzând cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

**Portretul
noului Episcop al Lugojului**

Dr. D. Radu,

lucrat fin, ca o fotografie, în mărime
de 18x29 cm.

Se poate procura dela Librăria „Tipografiei“
societate pe acțiuni în Sibiu

Prețul 25 cr.

Pentru aceasta sumă se trimite franco prin postă.

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit

de cuverte, cerneală, recușite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuează repede.

Bilete de vizită

după plac și cerere

Biblioteca populară a „Tribunei“

Diferite cărți științifice și literare

Elegant legate sau broșurate.

Dictionar

român-german și german-român.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.